

Valtiovarainvaliokunta, Asunto- ja ympäristöjaosto

HE 126/2010 vp valtion talousarvioksi vuodelle 2011, Ympäristöministeriön hallinnonalan pääluokka/ momentti 35.01.65 Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon

LAUSUNTO 6.10.2010

Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry kiittää lausuntomahdollisuudesta ja lausuu seuraavaa:

Järjestöjen ympäristökasvatustyötä tulee resursoida riittävästi

Hallituksen esityksessä valtion talousarvioehdotukseksi vuodelle 2011 esitetään momentin 35.01.65 määrärahaa pienennettäväksi 50 000 eurolla.

Suomen Ympäristökasvatuksen Seura esittää, että

1) Momentin määrärahaa korotetaan tai se palautetaan vähintään vuoden 2010 tasolle.

Ympäristöjärjestöillä on merkittävä rooli valistajina ja kasvattajina sekä yhteiskunnallisen keskustelun herättäjinä mm. ilmastonmuutoksikysymyksissä, jotka koskevat jokaisen kansalaisen käyttäytymistä ja elämäntapoja. Järjestöt hoitavat myös kasvavassa määrin ympäristöhallinnon vastuualueella olevia tehtäviä (esimerkiksi ympäristöneuvontaa).

2) Ympäristöjärjestöjen avustusten taso turvataan pysyvästi jaettaessa määrärahaa momentin saajien kesken.

Vuoden 2009 talousarviossa momentille lisättiin saajiksi virkistysalueyhdistykset. Lisäys luo painetta leikata järjestöavustuksia, mikäli vuonna 2011 ilmenee tarvetta seudullisten virkistysalueiden hankinnan tukemiseen.

Muistutamme, että ympäristöministeri Paula Lehtomäki linjasi lisäyksen yhteydessä vuonna 2008, että ”momentin määrärahaa tulee tulevana vuosina nostaa, jos seudullisten virkistysalueiden hankinnan tukemiseen on tarpeen suunnata määrärahoja”¹.

Hallitusohjelma velvoittaa ympäristökasvatukseen

Ympäristökasvatus turvaa sen, että kaikenikäisillä kansalaisilla on tietoja, taitoja, valmiuksia ja arvot, joilla kestävään elämäntapaan sitoutuminen onnistuu. Ympäristökasvatus on välttämätön keino pyrittäessä 80%:n päästövähennyksiin vuoteen 2050 mennessä.

¹ Ministeri Lehtomäen vastaus 22.12.2008 edustaja Pertti Salolaisen kirjalliseen kysymykseen KK 906/2008

Hallitusohjelman luvuissa Koulutus- ja tiedepolitiikka sekä Ympäristöpolitiikka mainitaan ympäristökasvatuksen vahvistaminen. Myös uusi nuorisolaki edellyttää ympäristökasvatuksen tarjoamista kaikille lapsille ja nuorille.

Käytännössä ympäristökasvatuksen aseman vahvistaminen edellyttää laajaa tukea, vastuunkantoa ja yhteistyötä eri ministeriöiltä. **Ympäristökasvatuksen vahvistamisen tulisi näkyä myös ympäristökasvatustyötä tekevien ympäristöjärjestöjen avustusten määrärahan kasvattamisena tällä hallituskaudella. Vuoden 2011 talousarvioon esitetty avustusten leikkaaminen ei ole linjassa hallitusohjelman kirjausten kanssa.**

Järjestöille osoitetut määrärahat tulevat poikkeuksellisen kustannustehokkaasti hyödynnettyiksi. Kahdella miljoonalla eurolla on saatu aikaiseksi runsaasti laadukasta ympäristökasvatustyötä, joka tukee mm. koulujen ja päiväkotien kestävä kehityksen työtä. Ympäristöministeriön järjestöavustuksilla mahdollistetaan esimerkiksi lukuisten materiaalien, innovaatioiden, koulutusten ja verkostojen kehittäminen.

Suomen Ympäristökasvatuksen Seuran järjestöavustus

Suomen Ympäristökasvatuksen Seuran järjestöavustus vuodelle 2010 oli 50 000 €. Järjestöavustuksen turvin seura on pystynyt mm.

-vaikuttamaan ympäristökasvatuksen asemaan yhteiskunnassamme; mm. Kansallisen ympäristökasvatuksen strategian² tavoitteiden edistäminen, opetussuunnitelmatyöhön vaikuttaminen

-toimimaan ympäristökasvatusalan asiantuntijana; mm. erilaiset työryhmät, lausunnot, kannanotot

-edistämään ympäristökasvatusalan yhteistyötä mm. koordinoimalla ympäristökasvatustyötä tekevien järjestöjen ja muiden tahojen yhteistyötä sekä tukemalla alueellista verkostoitumista

-toimimaan ympäristökasvatusalan tiedon solmukohtana mm. julkaisemalla Ympäristökasvatus-lehteä, joka on alan merkittävin mediankanava Suomessa

-järjestämään alan suurimman vuosittaisen valtakunnallisen tapahtuman, Ympäristökasvatuspäivät

-nostamaan Vihreä lippu –ympäristökasvatusohjelman merkittävimäksi kestävä kehityksen työkaluksi suomalaisissa kouluissa ja päiväkodeissa

Seuran tavoitteena on järjestöavustuksen nosto 75 000 euroon, mikä osaltaan mahdollistaisi laajemman yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja ympäristökasvatusyhteistyön edistämisen sekä Vihreä lippu -ohjelman laajenemisen. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi henkilöstöressurssien lisäämistä. Nykytilanteessa valtava määrä työtä tehdään aivan riittämättömillä henkilöstöressursseilla: seuralla on ainoastaan kaksi täysipäiväistä, yksi osa-aikainen ja yksi määräaikainen tuntityöntekijä.

Suomen Ympäristökasvatuksen Seuran puolesta

Kati Vähä-Jaakkola
Toiminnanjohtaja

Tarja Heinonen
Puheenjohtaja

² Kestävää kehitystä edistävän kasvatuksen ja koulutuksen strategia vuosille 2006-2014